

GŁOS ROBOTNICZY

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Jugosławia żąda Triestu

Słuszne żądania bohaterskiego narodu, który krwawo walczył o wyzwolenie Europy z pęt faszyzmu. Marionetka angielska von Batzeler usiłuje torpedować jedność czterech mocarstw

LONDYN (obsł. wł.). Wczoraj o godz. 2.15 odbyła się czwarta sesja plenarna konferencji paryskiej. Przemawiający w imieniu Holandii baron von Batzeler ostro występował przeciwko przypisywaniu sobie przez wielkie mocarstwa szczególnie ważnej roli na konferencji. Oświadczył on, że sprzeciwia się dyktowaniu przez kilka wielkich państw rzekomo posiadających monopol mądrości w problemach międzynarodowych, swojej woli wszystkim pozostałym państwom.

Przemówienie von Batzlera wywołało niesmak wśród uczestników konferencji — jako zbyt wyraźne wysługiwanie się Anglii. — „Nowa marionetka Beryna” — tak określono niefortunnego delegata Holandii.

Następnie przemawiał przewodniczący delegacji jugosłowiańskiej Kardell, który wyraził protest przeciwko krzywdzącemu Jugosławia projektowi załatwienia sprawy Triestu.

Również projekt nowej granicy włosko-jugosłowiańskiej nie może zadowalać Jugosławii, gdyż pozostawia znaczną ilość Jugosłowian po włoskiej stronie linii granicznej. Kardell podkreślił, że kompromisowe załatwienie spraw nie daje żadnego zadośćuczynienia Jugosławii, która przez szereg lat prowadziła uporczywą walkę z Niemcami i

Żądania Bułgarii

PARYZ (PAP). Szef delegacji bułgarskiej na konferencję pokojową, oświadczył, że Bułgaria będzie żądała od Grecji zwrotu zachodniej Tracji, ponieważ dostęp do morza Egejskiego jest warunkiem nieodzownym niezależności gospodarczej i politycznej Bułgarii.

poniosła olbrzymie straty w czasie wojny.

Kardell oświadczył, że nie występuje przeciwko pogodności w stosunku do zwyciężonych, lecz „pogodność nie może

odbiegać od ram słusznej kary”.

Na wczorajszym posiedzeniu Komisji Regulaminowej delegat Holandii wysunął wniosek, by przedstawiciele wszystkich 21 państw zasiadali w komi-

sjach, rozpatrujących projekty traktatów pokojowych z pięcioma państwami zwycięzonymi.

Przedstawiciel Wielkiej Brytanii wypowiedział się przeciwko wnioskowi, motywując swoje stanowisko tym, że udział przedstawicieli wszystkich delegacji w komisjach spowoduje zbyt dużą stratę czasu.

Min. Motow poparł stanowisko Wielkiej Brytanii, wniósł jednak poprawkę kompromisową, przewidującą możliwość wypowiedzenia się wszystkich delegacji na posiedzeniach komisji, o ile tego zażądają. Poprawka ta spotkała się z ogólną aprobatą.

Dalsze prace komisji zostały odłożone do dnia dzisiejszego.

Nowe dowody potwornych zbrodni Co Niemcy wyrabiali z ciał ludzkich

WARSZAWA (PAP). W trakcie przeprowadzonych przez polską wojskową misję badania zbrodni wojennych, prac o charakterze dokumentacyjnym, nakłnięto się na „Dossier”, dotyczące wy-

robów fabryki chemicznej „Strem” w Strzemieszycach. Znalaziono tam cały szereg dokumentów, z których wynika, iż hitlerowcy wyrabiali w wymienionej fabryce szereg produktów z ciał ludzkich. Dochodzenia w toku.

W drugą rocznicę

bohaterskiego powstania Warszawy Stolica składa hołd swoim poległym obrońcom

WARSZAWA (PAP). W drugą rocznicę powstania warszawskiego wczesnym rankiem samodzielnie batalion komendy miasta oraz przedstawiciele Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację z opaskami AK i AL na ramionach kacięgnęli warty honorowe na wszystkich miejscach stracek na ulicach stolicy. Mary noszące ślady publicznych egzekucji udokorowane flagami o barwach narodowych. Miejsca stracek zostały w powodzi kwiatów, składanych przez rodziny poległych bohaterów, partie politycz-

ne i organizacje społeczne oraz mieszkańcy stolicy. Na miejscach uświęconych krwią męczenników płonąły świece i znicze.

Wielka sala posiedzeń Krajowej Rady Narodowej wypełniła się po brzegi ludnością Warszawy, która przybyła, by wziąć udział w uroczystej akademii dla uczczenia drugiej rocznicy wybuchu powstania. Sala udekorowana jest emblematami polskich organizacji podziemnych oraz symbolicznym wizerunkiem dwóch mleczki w obramowaniu

liści dębu i wawrzynu. Na podium znajduje się sztandar 3-oj dywizji piechoty, które utworzyła przyczółek mostowy dla wspomnianych powstańców. Po odegraniu przez orkiestrę symfoniczną Filharmonii Warszawskiej hymnu narodowego, głos zabiera komendant główny M. O. gen. Witold, który wezwał obecnych do uczczenia minutą ciszy pamięci ofiar powstania, podkreślając, że kierownictwo wywołało powstanie bez uzgodnienia z sojusznikami, a przede wszystkim bez wiedzy i uzgodnienia z Armią Czerwoną i Wojskiem Polskim. Lud Warszawy, który 1 sierpnia 1944 r. chwycił za broń, uczynił to nie dla takiej czy innej rozgrywki politycznej, a jedynie by walczyć o wolność i niepodległość Polski. Gen. Witold omawia pokrótce genezę powstania, podkreślając, że kierownictwo wywołało powstanie bez uzgodnienia z sojusznikami, a przede wszystkim bez wiedzy i uzgodnienia z Armią Czerwoną i Wojskiem Polskim. Lud Warszawy, który 1 sierpnia 1944 r. chwycił za broń, uczynił to nie dla takiej czy innej rozgrywki politycznej, a jedynie by walczyć o wolność i niepodległość Polski. Gen. Witold omawia pokrótce genezę powstania, podkreślając, że kierownictwo wywołało powstanie bez uzgodnienia z sojusznikami, a przede wszystkim bez wiedzy i uzgodnienia z Armią Czerwoną i Wojskiem Polskim. Lud Warszawy, który 1 sierpnia 1944 r. chwycił za broń, uczynił to nie dla takiej czy innej rozgrywki politycznej, a jedynie by walczyć o wolność i niepodległość Polski.

Churchill naśladowcą Goebbelsa

Kłamstwo o „żelaznej kurtynie” zapożyczony z ostatniego artykułu hitlerowskiego ministra propagandy

MOSKWA (PAP). Publicysta radziecki Zaslowski zamieścił w „Prawdzie” felieton, w którym omawia rodowód osławionej „żelaznej kurtyny”, porównując ją do kurtyny prasy zagranicznej w artykułach o ZSRR i Europie wschodniej.

„Skąd się wzięły te słowa „żelazna kurtyna”? Kto pierwszy puścił w obieg ten oszczerczy termin? — pyta Zaslowski i następnie pisze: „Gazety przypisują autorstwo Churchillowi. To on jakoby pierwszy w swoim przemówieniu fultońskim puścił w obieg słówko (podchwytzione przez sługę prasy antyradziecką).

Churchill jest bezsprzecznie mistrzem obrazowego stylu, a przemówienie w Fulton niewątpliwie było przykładem wspaniałej w stosunku do ZSRR, mimo to, chociaż Churchill mówił wówczas o „żelaznej kurtynie”,

nie on jest inicjatorem i nie do niego należy prawo autorskie.

Churchill przywłaszczył sobie zwrot, nie wskazując nazwiska autora. W ten sposób jest on raczej plagiatorem niż inicjatorem, w każdym razie jest jedynie naśladowcą. Słowa o „żelaznej kurtynie” zostały po raz pierwszy użyte przez Goebbelsa w jednym z jego ostatnich przedśmiertnych artykułów, wydrukowanych w tygodniku „Das Reich”. Artykuł ten był opublikowany 23 lutego 1945 r. i nosił tytuł „Rok dwunasty”.

Churchill wygłosił swe przemówienie w Fulton o rok później 5 marca 1946 r. Oto równoległe cytaty dwóch utworów. Tekst Goebbelsa brzmi:

„Okupowali całą wschodnią i południowo-wschodnią Europę, jak również większość część imperium niemieckiego. Nad tym olbrzymim — jeśli liczyć również Związek Radziecki, tery-

torium operowały niezwłocznie „żelazna kurtyna”.

Wyjątek z przemówienia Churchilla w Fulton ma następujące brzmienie:

„Od Szczecina na Bałtyku do Triestu nad Adriatykiem opadła na kontynent „żelazna kurtyna”. Za tą linią znajdują się wszystkie stolice starych państw centralnej i wschodniej Europy: Warszawa, Berlin, Praga, Wiedeń, Budapeszt, Bukareszt i Sofia”.

Zbieżność jest tu całkowita — stwierdza Zaslowski. Churchill powtórzył słowa Goebbelsa, który przed wyznaczeniem ducha niejako udzielał błogosławieństwa przyszłym oszczercom antyradzieckim.

Właściwego autora bezmyślnego, złośliwego wymysłu dawno już nie ma. Jego prorocтво nie sprawdziło się, ale jego brudna wyobraźnia żyje, a nawet została zaadaptowana przez pewnych działanikarzy”.

Odbudowa zniszczeń wojennych

Rada Gospodarcza ONZ opracowuje projekt pomocy dla państw zniszczonych przez faszyzm

LONDYN (PAP). Sprawozdanie w sprawie obszarów zniszczonych w Europie, które ma być przedstawione Radzie Gospodarczo - Społecznej ONZ, zostanie opracowane przez zbierającą się w Londynie podkomisję rady. Podkomisja ta, która zamierza dokonać tej pracy do 15 września, przeprowadzi analizę porównawczą zniszczeń wywo-

lanych przez wojnę w różnych krajach europejskich, oraz planów odbudowy, opracowanych przez różne rządy.

Następnie podkomisja zajmie się tym samym problemem w odniesieniu do Dalekiego Wschodu. Podkomisja użytkuje w swych pracach materiały UNRRA, Europejskiej Organizacji Węglowej i Organizacji Transportu Wewnętrznego, oraz materiały dostarczone

przez ambasady i konsulaty w Waszyngtonie.

Praca podkomisji obejmie wszystkie narody z wyjątkiem Niemiec w Europie i Japonii na Dalekim Wschodzie.

W swych zaleceniach udzielania pomocy, podkomisja ma przyjąć zasadę, że żądania państw sojuszników mają pierwszeństwo przed potrzebami państw, które walczyły u boku Niemiec.

Latający premier

LONDYN (obsł. wł.). Radio londyńskie donosi, iż zastępujący chorego ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii — Bevin, premier Attlee przyleciał wczoraj z Paryża, do Londynu, gdzie brał udział w posiedzeniu gabinetu brytyjskiego i odwiedził ministra Bevina w jego mieszkaniu londyńskim, po czym natychmiast wyleciał z powrotem do Paryża.

Dymisja rządu irańskiego

Premier Ghavam reorganizuje gabinet

LONDYN (PAP). Agencja Reutera donosi z Teheranu, że wszyscy członkowie rządu irańskiego zgłosili w dniu 31 lipca, dymisję na ręce premiera Ghava-

ma. Ministrowie zrezygnowali ze swych stanowisk dla umożliwienia premierowi reorganizacji rządu.

Admirał brytyjski w ZSRR

LONDYN (PAP). Jak donosi agencja Reutera z Moskwy admirał sir Bruce Fraser, b. głównodowodzący floty brytyjskiej na Pacyfiku, który był obecny na niedawnych uroczystościach jubileuszowych floty radzieckiej zaprosił do Wielkiej Brytanii admirała radzieckiego Mikolaja Kuźniecowa, głównodowodzącego czerwonej floty.

Admirał Fraser, jako pierwszy przedstawiciel floty brytyjskiej od czasu rewolucji wystąpił w ZSRR przed audytorium sztabu floty radzieckiej, wygłaszając odczyt na temat operacji floty brytyjskiej na Pacyfiku przeciwko Japonii.

Na konferencji prasowej admirał Fraser z uznaniem wyraził się o wrażeniu, jakie sprawia Czerwona Flota, podkreślając również gorące przyjęcie, z jakim spotkał się w ZSRR.

Agencja Reutera podkreśla, że admirał Kuźniecowa, który dzięki niezwykłym zdolnościom został admirałem w wieku lat 38, kierował śmiało operacjami floty radzieckiej na Bałtyku, przyczyniając się wybitnie do obrony Leningradu.

W kilku wierszach

Policja amerykańska przeprowadziła w 7 stanach Północnej Ameryki najwyższą w ciągu 10 lat akcję w celu wytepienia nietolerancji rasowej, która w ostatnich 7 dniach w Stanach Zjednoczonych wywołała 7 wypadków linazu. Akcja była skierowana przeciwko członkom Ku-Klux Klanu, którego kampania polityczna przyczyniła się w ostatnich czasach do napaści na murzynów.

W dzienniku „Swobodne Słowo“ ukazał się artykuł Piotra Zeki, posta socjalistycznego do parlamentu, w którym donosi on, że Czechosłowacja musi posiadać dojeżdżenie do morza. Dlatego też Czechosłowacja daży do przyłączenia Triestu do Jugosławii, t.j. do takiego kraju, co do którego jest przekonana, że nigdy w żadnych okolicznościach nie stanie u boku Niemiec.

3 tysiące osób prawie ze wszystkich stron świata zapełniło widownię Opery Paryskiej we środę na przedstawieniu baletu, urządzonym przez rząd francuski dla delegacji na konferencję pokojową i członków korpusu dyplomatycznego. W przerwach 200 osób z pośród najznakomitszych gości przyjmowanych było w bufecie przez premiera Francji Georges Bidault.

Przedstawiciele przemysłu skórzanego i gumowego w Czechosłowacji, którzy prowadzili rokowania handlowe z przedstawicielami przemysłu radzieckiego w Moskwie, podpisali umowę handlową obejmującą wymianę towarów i określającą płatności.

Tow. Jan Przepiórka

W dniu 30 lipca b.r. zmarł tow. Jan Przepiórka, długoletni pracownik Elektrowni Łódzkiej, delegat Komisji Porozumiewawczej, członek P.P.R.

Przedwczesna śmierć zabrała z szeregów naszych ofiarnej i dzielnej członka ruchu demokratycznego i wzorowego członka społeczeństwa, wywołując wśród jego współtowarzyszy pracy szczery żal i smutek.

Cześć jego pamięci!

Połów hitlerowskich zbrodniarzy

Polska misja wojskowa wyszukuje ukrytych w Rzeszy przestępców wojennych

WARSZAWA (PAP). Polska Wojskowa Misja Badania zbrodni wojennych, pracami których kieruje płk. dr Marian Muszkat przeprowadza na terenie obozów w Niemczech stale poszukiwania zbrodniarzy wojennych, którzy szczególnie dali się we znaki ludności w Polsce.

W toku postępowania zdołano ostatnio zidentyfikować w obozie ludwigsburskim 26 dowódców Gestapo, ukrywających się pod fałszywymi nazwiskami. W stosunku do zbrodniarzy zgłoszone zostały wnioski o wydanie. Wszczęto również postępowanie (ekstradycyjne) co do następujących przestępców wojennych:

1) Brandla, naradcy „rządu“ i szefa wydziału gospodarczego Centralnej gubernii odpowiedzialnego za wszystkie grabieże, dokonywane w Polsce przez władze niemieckie,

2) gen. Kraushara — szefa departamentu spraw wewnętrznych w Gen. Gub.,

3) Sieberta Fryderyka — oberführera SS, odpowiedzialnego za masowe rozstrzelania Polaków,

4) Kirscha — inspektora Gestapo w Łodzi, a następnie w Warszawie i Krakowie.

Należy się spodziewać, iż wszyscy wyżej wymienieni zbrodniarze w krótkim czasie zostaną wydani polskim władzom.

Sukces muzyki polskiej na festiwalu w Londynie

LONDYN (PAP). Na zakończenie międzynarodowego festiwalu muzycznego w Londynie odbył się bankiet, podczas którego znakomity muzyk angielski Arthur Bliss, przemawiając w imieniu gospodarzy, specjalnie podziękował artystom polskim za udział w festiwalu.

Zdaniem mówcy koncert Romana Palestra był najważniejszym wydarzeniem festiwalu. Grzegorz Fietberg po festiwalu udaje się na szereg występów do Szkocji i Irlandii, gdzie dyrygować będzie na koncertach, złożonych z utworów kompozytorów polskich.

Aresztowania w Tel-Awivie

LONDYN (PAP). Jak donosi agencja Reutera, liczba aresztowanych podczas obławy w Tel - Awivie, wynosiła w dniu 1 sierpnia 664 osób.

Wśród aresztowanych, prócz podej-

rzanych o akty terrorystyczne i sabotaż, są również osoby, które policja identyfikuje z poszukiwanymi oddawna sprawcami poważnych aktów sabotażowych.

Setna lokomotywa w Chrzanowie

Produkcja lokomotyw w Polsce przekroczyła już poziom przedwojenny

KRAKÓW (PAP). Pierwsza w Polsce fabryka lokomotyw w Chrzanowie przekroczyła przedwojenną wysokość produkcji, wykonując miesięcznie 7 lokomotyw nowych, 4 lokomotywy wąskotorowe i do celów przemysłowych oraz około 12 kapitalnych remontów. Fabryka ruszyła od razu po odzyskaniu niepodległości. Dostarczyła ona od tego czasu ogółem 100 lokomotyw dla kolejnictwa oraz około 150 parowozów przelokowych dla przemysłu.

Obecnie fabryka przystąpiła do produkcji nowych lokomotyw polskiego typu TY 45, przestawiając się wyłącznie na produkcję te-

go typu. Pierwsza lokomotywa typu TY 46 została już ukończona. Przeważenie produkcji na nowy typ, wymagało w okresie przedwojennym jednego roku, obecnie osiągnięte zostało w ciągu 7 miesięcy.

W przeciwieństwie do okresu przedwojennego fabryka produkuje we własnym zakresie wszelkie części parowozów. Armatura i urządzenia precyzyjne wykonywane są również w kraju, podczas gdy przed wojną sprowadzano je z Niemiec i Austrii.

Pewne trudności w produkcji powoduje brak narzędziowni, którą Niemcy wywieźli prawie w całości w r. 1944.

Kryzys rządowy w Belgii

Burmistrz Antwerpii tworzy gabinet

BRUKSELA (PAP). Komitet Wykonawczy Belgijskiej Partii Socjalistycznej wypowiedział się za natychmiastowym utworzeniem rządu koalicyjnego, złożonego z socjalistów, komunistów i liberałów.

Komitet Wykonawczy uważa warunki postawione przez Partię Chrześcijańsko-Społeczną dla wzięcia przez

nią udziału w rządzie za nie do przyjęcia.

Kryzys rządowy w Belgii trwa już 22 dni.

BRUKSELA (PAP). Regent belgijski książę Karol powierzył misję utworzenia nowego gabinetu 75-letniemu burmistrzowi Antwerpii Camille J. Huysmansowi. Huysmans jest socjalistą.

20 tysięcy koni

otrzyma Polska od UNRRA

MONTREAL (PAP). UNRRA ładuje 20 tys. koni kanadyjskich do Polski jako pomoc dla gospodarstw zniszczonych przez wojnę. 8 tys. zostanie dostarczonych w sierpniu na okrętach amerykańskich. Są to konie robocze z zachodnio-kanadyjskich farm.

Zygzaki

Murzyn może odejść

W Stanach Zjednoczonych
(Któż się nie oburzył!)
Zabili człowieka
Dlatego, że murzyn.

Grozę tego faktu
Nawet dziecko pojmie
Zważywszy, że murzyn
Zasłużył się w wojnie(!)

Gdy o tym murzynie
Myśli człek myślący,
Słusznie mu się w głowie
„Czarne“ myśli płaczą.

W imię jakich idei
Wola się do czynów,
Ażebym po czynach
Lynczować murzynów?

Niedobra zasada
Wraca znowu w modę
Murzyn zrobił swoje,
Murzyn może odejść“.

Zyg.

Gra naprawę świeczki warta, To loterii klasa czwarta.

Albowiem w IV-iej klasie 47-mej loterii klasowej wylosowanych będzie 30.000 wygranych na sumę 47.566.000 złotych, w tym: MILION POL MİLIONA, 14 wygranych po 100.000, 28 po 50.000, 90 po 20.000, 200 po 10.000 itd.

Spiesz więc zaopatrzyć się w los, bo ciągnięcie rozpoczyna się już 6-go sierpnia.

Podstawy jedności narodu

Olbrymie zadania, jakie stają przed narodem polskim w dobie obecnej, stawiają nas wobec konieczności osiągnięcia i utrzymania jedności narodowej w kraju. Jedności narodowej — w imię odbudowy życia gospodarczego i kulturalnego, jedności narodowej — dla zapewnienia Polsce takiej polityki wewnętrznej i zagranicznej, najlepszej dla narodu, maksymalne bezpieczeństwo na zewnątrz, najlepsze warunki pokojowego rozwoju na zewnątrz.

Jedność narodowa — to nie samo tylko hasło.

Jedność narodowa — to prowadzenie takiej polityki, która umożliwiła przez swe obiektywne założenie zjednoczenie całego narodu, a co najmniej wszystkich jego żywych sił, dokoła wspólnych celów, wspólnych dążeń, wspólnej pracy. Jedność narodowa rodzi się z pracy i walki. Jedność narodowa jest nie do pomysłenia bez konkretnej treści społecznej i politycznej, bez konkretnego programu.

Reakcyjna karykatura jedności narodowej

Spotykamy, w przeszłości naszego narodu pewien określony schemat rozwoju, schemat, przy którym szermowa nie hasłem jedności narodowej odgrywało wielką, a bardzo szkodliwą rolę. Spotykamy taki rozwój w szeregu naszych powstań narodowych.

Ruchy te wychodzą z inicjatywy postępowych, radykalnych społecznie ugrupowań w narodzie. Elementy konserwatywne, a już tym bardziej reakcyjne, zachowują się w stosunku do nich niechętnie, albo wręcz wrogo. Ale skoro ruch zwycięża, następuje zmiana w ustosunkowaniu się do elementów prawicowych. Zgłaszają one akces do ruchu — i zarazem żądają udziału, a ściślej mówiąc przewagi w kierownictwie ruchem. Otrzymawszy tę przewagę — powracają do swych starych koncepcji i doprowadzają ruch do klęski. Ten schemat rozwoju mamy i w r. 1831 i w r. 1863, i w powstaniu poznańskim 1848 r.

Swoisty wariant tego schematu spotykamy w latach 1918 — 1920. Polska rodzi się do nowego życia na wielkiej fali ruchów rewolucyjnych, ruchów demokratycznych, ruchów postępowych. Manifest Rządu Lubelskiego, zawiera zapowiedź realizacji całego szeregu podstawowych zadań mas ludowych. Ale rewolucyjne, postępowe ostrze tego manifestu zostaje szybko stępione. Już rząd Moraczewskiego tworzony był pod hasłem: „Bez eksperymentów!“. „Bez eksperymentów!“ — rzekomo w imię jedności narodowej. „Bez eksperymentów!“ — to jest bez ruszania obszarnczych dworów i panowania baronów węglowych, czy włókienniczych. Wiadomo, jak potoczyły się później wypadki — aż do września 1939 r. Nie małą rolę w takim właśnie rozwoju spraw w latach 1918 — 1939, odegrała piśsudczykowska agentura w ruchu robotniczym, umiejętnie wypaczająca hasło jedności narodowej w hasło kapitulacji przed reakcją, kapitulacji przed obszarncstwem i wielkim kapitałem.

Ostatecznym, klasycznym sformulowaniem tego wypaczenia hasła jedności narodowej, tej reakcyjnej karykatury jedności narodowej była sławetna platforma Obozu Zjednoczenia Narodowego: głosiła ona hasło zjednoczenia narodu... na gruncie panowania obszarncstwa i karteli w Polsce, na gruncie uzależnienia Polski, od zagranicznych trustów i koncernów, na gruncie pozbawienia mas ludowych wszelkich praw politycznych.

Masy ludowe, walcząc z sanacją odrzuciły hasła Obozu Zjednoczenia Narodowego,

przeciwstawiały tej fałszywej jedności narodowej, prawdziwą jedność narodu na gruncie walki o demokrację w Polsce i walki przeciwko blokowi faszystowskiemu w Europie, walki, odpowiadającej zasadniczym interesom całego narodu, Polski jako państwa i jako kraju.

Jedność narodowa, która zrodziła się z walki

Z doświadczeń września 1939 r., z ciężkiej i ofiarnej walki podziemnej przeciwko okupantowi zrodziła się nowa jedność narodowa w Polsce, jedność narodowa, oparta o jasny program Manifestu Lipcowego, jedność narodowa budowniczych Polski Ludowej.

Jest to jedność na gruncie wielkich, zasadniczych reform społecznych w Polsce; na gruncie zasadniczych zmian w polityce wewnętrznej i zagranicznej kraju.

Jest to jedność na gruncie złamania panowania wielkiego kapitału w przemyśle polskim, na gruncie przywrócenia suwerenności gospodarczej Polski wobec obcych koncernów i trustów, jedność na gruncie nacjonalizacji wielkiego i średniego przemysłu w kraju.

Jest to jedność na gruncie reformy rolnej, na gruncie usunięcia obszarnczaka z wsi polskiej, na gruncie wysunięcia chłopów jako decydującej postaci naszego rolnictwa, jako współgospodarza Ojczyzny.

Jest to jedność na gruncie wykarcozowania z polskiej ziemi wszystkich resztek faszyzmu, wszystkich agentur swoich i obcych potęg kartelów finansowych, na gruncie oparcia podstaw państwa o zasady demokracji ludowej.

Jest to wreszcie jedność na gruncie uregulowania stosunków ze Związkiem Radzieckim, na gruncie nowej polityki zagranicznej, polityki, której bezpośrednim rezultatem jest odzyskanie ziem zachodnich.

Jest to, by ująć wszystko to w jednym

Historia uczy

Każdy, kto pamięta jak bardzo rozłam i walki wewnętrzne w ruchu robotniczym osłabiły pozycję proletariatu w jego walce o demokratyzację kraju, każdy kto pamięta jak rozbił proletariatu pozwolił wielkiemu kapitałowi objąć władzę w odrodzonym po 1918 r. państwie — zrozumie, że bez jedności robotniczej to znaczy przede wszystkim bez współpracy PPR i PPS nie mogłoby być w Polsce władzy demokratycznej, że bez jedności robotniczej rozwój wypadków w Polsce potoczyłby się podług fatalnego schematu powstań narodowych i lat 1918 — 1920.

Drugim takim podstawowym faktem jest stworzenie sojuszu robotniczo-chłopskiego, obejmującego przeważnie część wsi. Rzecz jasna, że było ono możliwe tylko dzięki istnieniu jedności robotniczej, która stworzyła możliwość takiego zwycięstwa demokracji. Klasa robotnicza rozbita, klasa robotnicza słaba nie zdobyłaby sobie poparcia zasadniczej masy chłopskiej, mogłaby zawrzeć sojusz tylko z czołowymi warstwami wsi. Jedność robotniczo-chłopska, sojusz robotników i chłopów dla

budownictwa Polski Ludowej, stały się dziś tak popularne na wsi, że nawet ci, którzy ten sojusz w rzeczywistości rozbijają — jak np. przywódcy PSL — muszą się nań w swych wystąpieniach powoływać i deklarować jako jego zwolennicy.

Katastrofa wrześniowa wykazała dobitnie, że to stanowisko mas ludowych, to stanowisko obozu demokratycznego było słuszne i usprawiedliwione.

Jedność ta wyrosła z przewyciężenia przez masy ludowe dawnych wpływów reakcji, z bohaterkiej walki partyzantów i żołnierzy polskich wszystkich frontów minionej wojny, z cierpień i ofiar całego narodu, ze zwycięstwa koncepcji politycznych obozu demokratycznego w narodzie polskim.

Jedność klasy robotniczej i sojusz robotniczo-chłopski jest podstawą jedności narodu w Polsce Ludowej.

Jeżeli obozowi demokratycznemu udało się stworzyć taką właśnie jedność, to stało się to dzięki temu, że dokonał się w naszym życiu politycznym doniosły przełom, że dokonanych zostało szereg faktów, które pozwoliły na tworzenie takiej jedności.

Pierwszym takim faktem jest stworzenie jednolitego frontu robotniczego. Mogło się ono dokonać dzięki temu, że działacze dawnego ruchu komunistycznego potrafili przewyciężyć te wszystkie sekciarskie tendencje, które tak szkodliwie odbiły się na losach tego ruchu w okresie Drugiej Rzeczypospolitej, potrafili połączyć w jedną nierozdzielalną całość walkę o wyzwolenie narodu, walkę o odbudowanie niepodległego państwa z walką o wyzwolenie społeczne mas ludowych, z walką o demokrację w Polsce. Mogło się ono dokonać dzięki temu, że podstawowy trzon działaczy Polskiej Partii Socjalistycznej potrafili wyzwolić się spod wpływów piśsudczykowskiej agentury, która ciągnęła tę partię w stronę sanacji, w stronę reakcji, w stronę kapitału.

Każdy, kto pamięta, jak silne były tarcia pomiędzy stronnictwami robotniczymi, a chłopskimi w Drugiej Rzeczypospolitej, każdy kto pamięta, jak na tych tarczach umiejętnie grała piśsudczykowska klika faszystowska, jak na tych tarczach ostatecznie wygrał wielki kapitał spod znaku „Lewiatana“ i wielkie obszarncstwo spod znaku „Związku Ziemiaków“, każdy, kto pamięta jak brak jedności stronnictw robotniczych i chłopskich pozwolił sanacji bezkarnie sterować ku katastrofie wrześniowej — rozumie, że bez jedności robotniczo-chłopskiej, nie mogłoby być jedności narodu, że bez tej jedności Polska pogryzłaby się w otchłań bratobójczych walk.

Słuszny program oparty o zjednoczenie najważniejszych sił społecznych kraju: o jedność klasy robotniczej, jedność świata pracy miast i sojusz robotniczo-

chłopski, sojusz tego miejskiego świata pracy z wielomilionowymi masami chłopskimi — oto podstawa tej jedności narodowej, o którą w szeregach obozu demokracji polskiej walczyła i walczy nasza partia.

Taka jedność jest możliwa, gdyż program, na którym ona jest oparta, odpowiada interesom całego narodu, stwarza perspektywę dobrobytu i rozwoju dla wszystkich Polaków, prócz znikomej garstki wielkich wyzyskiwaczy. Program budownictwa Polski Ludowej — „wspólnego domu dla całego narodu polskiego“ jest programem realnym, odpowiadającym interesom wszystkich warstw narodu.

Taka jedność jest potrzebna, gdyż tylko zjednoczenie wszystkich żywych sił narodu pozwoli nam przewyciężyć szybko powojenne zniszczenia, gdyż tylko ona zapewni nam najlepszą pozycję wobec prób światowej reakcji zamachów na nasze ziemie zachodnie, gdyż tylko ona pozwoli nam najszybciej doprowadzić do rzeczywistego dobrobytu narodu.

Jedność narodowa wyrasta w walce z reakcją

Tę jedność narodową budowaną w uporczywej walce i pracy przez obóz demokracji polskiej usiłują rozbić reakcyjne agentury obszarnczaka i wielkiego kapitału. Usiłują rozbić ją, gdyż nie chcą zasadniczego fundamentu Polski Ludowej: usunięcia obszarnczaka i wielkiego kapitału. Usiłują rozbić ją, gdyż chcą powrotu do Polski przedwrześniowej, do Polski Becków i Rydzów, do Polski Radziwiłłów i obcych karteli.

Różne są metody rozbijania jedności narodowej w Polsce. Jedni stosują skrytobójczy automat, inni — nikczemną plotkę. Jedni występują wręcz jako przeciwnicy nowej rzeczywistości polskiej, inni — jako jej, uczciwsze uszy, „zwolennicy“. Ale jedno cechuje niewątpliwie wszystkich przeciwników Nowej Polski, wszystkich wrogów Polski Ludowej: wszyscy oni usiłują poderwać jedność narodu na gruncie budownictwa Polski Ludowej, usiłują poderwać jedność klasy robotniczej i sojusz robotniczo-chłopski.

Są to jednak fałszywe rachuby. Opierają się one na niedocenianiu naszego narodu, na niedocenianiu siły i dojrzałości politycznej polskich mas ludowych.

Niesłusznie reakcja w swych pretensjach do władzy powołuje się na „narod“ i na „społeczeństwo“. Ciemnogród nie reprezentuje naszego narodu, jak nie reprezentował go nigdy.

Niewątpliwie, nasz naród ma swoje wady, jak ma je zresztą — może nieco inne — każdy inny naród. Niewątpliwie, na tych wadach można zerwać czas jakiś, krótszy lub dłuższy. Ale nasz naród ma nie tylko wady. Nasz naród ma wielkie tradycje walki o wolność, walki o demokrację, walki o prawo człowieka pracy. Nasza klasa robotnicza ma tradycję wielu dziesięcioleci klasowej organizacji. Nasze masy chłopskie mają tradycję wielu dziesięcioleci walki z przewagą na wsi obszarnczaka czy też „rozpolitykowanego jegomościa“. Nasza inteligencja ma wielką tradycję solidarności z ruchem mas ludowych, solidarności z prądami postępowymi. Na tych tradycjach operamy się w naszej walce o zjednoczenie całego narodu na gruncie demokracji polskiej. Z tych tradycji, ze świadomości głębokich korzeni, jakie posiadają one w społeczeństwie polskim czerpiemy naszą niezłomną wiarę w zwycięstwo.

Obóz demokracji walczył i walczy o jedność narodu, jako jedyną realną drogę najszybszej odbudowy kraju, zbudowania silnej, zamężnej, suwerennej Polski Ludowej. Obóz demokracji polskiej pamięta, że rzeczywistą podstawą tej jedności jest jedność klasy robotniczej i sojusz robotniczo-chłopski.

R. WERFEL

Miliardowe straty przemysłu węglowego w wyniku gospodarki okupantów

Nasz przemysł węglowy poniósł olbrzymie straty na skutek działań wojennych i niemieckiej gospodarki okupacyjnej. Idzie tu przede wszystkim o straty na substancji, instalacji technicznej i gospodarczej. Straty te obliczone są w złotych z sierpnia 1939 r. i wynoszą w kopalniach ogółem około 2 i pół miliarda złotych w samej substancji węglowej.

Straty w podstawowych urządzeniach zakładowych, jak np. w maszynach, urządzeniach transportowych i energetycznych wynoszą zł. 127,5 miliona. Straty z powodu szkód na powierzchni — 94 miliony zł. Strat w za-

kładach ubocznych, jak elektrownie, wynoszą 68 milionów zł. Wreszcie w zakładach pomocniczych — 18 milionów złotych.

O stratach, jakie poniósł nasz przemysł węglowy w czasie okupacji wskutek rabunkowej eksploatacji pokładów przez Niemców, świadczą cyfry wartości produkcji niemieckiej w czasie wojny na terenach polskich.

I tak: w rejonie krakowskim wydobyto 23 miliony ton, w rej. dąbrowskim — 50 mil. ton, w rej. polskiego G. Śląska 198 mil. ton, w rej. Śląska Opolskiego — 145 mil. ton, w rej. Dolnego Śląska — 26 mil. ton.

Dzieci na półkoloniach

czują się świetnie i wesoło spędzają czas

W piękny słoneczny dzień w parkach łódzkiej odbyło się uroczyste zakończenie pierwszego turnusu półkolonii letnich.

Sprawdzianem skutków półkolonii dla zdrowia dzieci jest waga. Wszystkie dzieci zostały

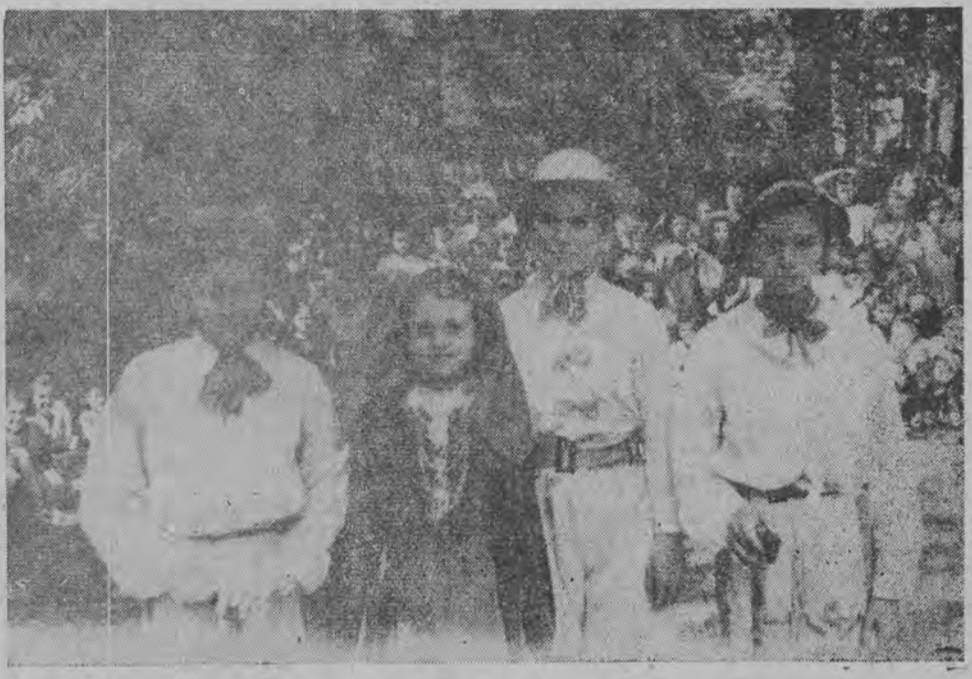
6 kg. Świadczy to, że dzieci były rzeczywiście intensywnie i racjonalnie żywione, a pobyt na świeżym powietrzu też zrobił swoje.

kolonii w parku 3-go Maja i w Julianowie był nadkomplet dzieci.

Ostatni dzień pobytu na półkolonii miał prze-

Najmłodsze bobasy w tańcu krasnoludków

Grupa starszych dzieci w strojach regionalnych

W uroczystościach wzięli udział przedstawiciele organizacji społecznych i samorządu. Półkolonie świetnie spełniły swe zadanie. Dzieci zdrowe, opalone, pełne dobrego humoru z żalem rozstają się z kolegami, koleżankami i nauczycielstwem, które wiele troski i ciężkiej pracy włożyło w należyte poprowadzenie wakacji dziecię-

zważone w momencie przybycia na półkolonie, cielistwem, które wiele troski i ciężkiej pracy włożyło. Wyniki przechodzą najsmielsze oczekiwania.

Rekordzistą jest 12-letni chłopiec Jerzyk Polusznny, któremu w ciągu trzech tygodni na półkolonii w parku 3-go Maja, przybyło na wadze

Z półkolonii korzystało od 3 do 27 lipca 3582 dzieci rozmieszczonych w parkach łódzkich i przedszkolach, posiadających odpowiednie tereny. Na poważny wzrost początkowej, słabej frekwencji wpłynęła umiejętnie poprowadzona akcja propagandowa.

W dniu zakończenia pierwszego turnusu pół-

bieg uroczysty. Dzieci przygotowały przedstawienia na które złożyły się tańce zespołowe i śpiewy, program był wdzięczny i pomysłowy.

Rozchodzą się dzieci z żalem, tak wesoło, szybko i przyjemnie czas wakacji minął. Na ich miejsca przyjdą inne — po zdrowiu.

J. K.

W OJCZYŹNIE HAMLETA

Dla większości przybywających do Danii, dla podróżników, czy turystów, którzy ten kraj nieuchronnie z postacią wielkiego duńskiego i światowego romantyka — Andersena, na wiedzącą po raz pierwszy — kojarzy się on bajkach którego wychowało się tyle pokoleń dzieci na całym świecie. To też najlepiej jest zacząć wizję w Danii od małego domku w mieście Odensee, gdzie pod poczerpnym niskim dachem, upłynęło długie życie pisarza. Wszystkie tu jest zachowane tak, jak było w czasach, kiedy zostały napisane opowieści „O brzydkim kaczątku”, „O dzielnym żołnierzu ołowianym” i wiele innych. Tu przeszło także życie ubogich i prostych ludzi — rodziców Andersena. Ojciec był szewcem. Andersen wiele podróżował, ale zawsze ciągnęło go do tego właśnie niepozornego domku. Wielki pisarz kochał ojczyznę, kochał dzieci i ludzkosć.

Duńczycy uważają Andersena za najprawdziwszy, najistotniejszy wyraz duńskości, niemal za symbol wszystkich narodowych cech.

Właśnie dlatego, dla tych istotnych cech duńskiej mentalności narodowej, w której żyją obok siebie i doskonale się godzą ciągle odnawiane wspomnienia dalekiej przeszłości i pogodna wiara w konieczność i dobro postępu — faszyzm nie mógł zapuścić korzeni w tym kraju. Brutalny i prymitywny barbarzyński wyzysk, daleki od tej grozy, którą Niemcy wnieśli do nas, ale uciążliwy i przygnębiający dla narodu ceniącego najwyższą swą wolność, wywołał ostrą i zdecydowaną reakcję społeczeństwa. Duńczycy bojkotowali okupanta, nie współdziałali z nim, a przeciwnie, rozwinęli szeroką akcję sabotażowo-dywerysyjną.

Powojenne trudności

Na tle zachowanego wszędzie zewnętrzniego dobrobytu, wydziela się zaraz na początku pobytu w Danii kilka cech, świadczących o tym, że wojna nie przeszła w tym kraju bez śladu. Okazuje się, że wszystkie przedmioty handlu są poddane ścisłej reglamentacji. W tej ojczyźnie przetworów mleczarskich — mleko i masło można otrzymać tylko w ograniczonych ilościach — na kartki. Pągłowie słynnych duńskich krów zmniejszyło się znacznie przez czas wojny, a poza tym, masło, to duński eksport, duńska waluta w handlu zagranicznym. W hotelach uderza brak ciepłej wody, co jest wynikiem oszczęd-

ności na paliwie. Bo paliwo — to import, kosztowny i deficytowy dla duńskiego handlu środek wymienny. Na kartki otrzymują tu mieszkańcy także (wcale nie pierwszorzędną) tekstylią, co świadczy o zmniejszeniu się wwozu potrzebnych towarów. Świadczy o tym zresztą także zupełny zanik ruchu towarowego w duńskich portach — tak bardzo ruchliwych w czasach przedwojennych.

Niemcy, w czasie trwania swojej okupacji

niewielosiermi objadali Duńczyków i rabowali im urządzenia techniczno-przemysłowe, które masowo wywozili do Niemiec. Oni też zatłoczyli Danię tysiącami przejściowych przesiedleńców — uchodźców niemieckich. I jakkolwiek może się to wydać paradoksem, Niemcy objadają Danię w dalszym ciągu.

Uchodźców w Danii jest w tej chwili do 250 tys. Dla czteromilionowego narodu jest to poważny ciężar.

Ludzie i pejzaż

Jedna czwarta całej ludności duńskiej mieszka w Kopenhadze. Reszta związana jest trwale z ziemią. Nie znaczy to jednak, że w duńskim pejzażu przeważają wsie. Przeciwnie — nie ma ich wcale. Cały kraj jest podzielony na rolne rejony, większe i mniejsze, w centralnych punktach, których znajdują się farmy. Krowy, stanowiące jedno z najważniejszych źródeł przedwojennej zamożności duńskiego rolnictwa, nie pasą się stadami. Każda z nich ma swoją zagrodę i swój ka-

walek łąki, na którym się pasie. Są gospodarstwa uboższe i bogatsze. Rozpiętość pomiędzy nimi jest tak duża, że chociaż się mówi, iż każdy właściciel folwarku jest chłopem, to jednak taki „chłop” posiadający fermę o 100 krowach, w stosunku do posiadającego jedynie ogród warzywny i ani jednego zwierzęcia domowego jest właściwie — obszarnikiem.

I teraz, mimo wysokiej kultury hodowlanej mimo jednej z najwyższych na świecie tech-

nik mleczarskich — Dania przechodzi kryzys swego mlecznego eksportu. Duńczyk jest jednak człowiekiem mimo skłonności do fatalizowania i marzeń, mimo łagodności zewnętrznych form bytowania — twardym i wytrwałym. Udowodnił to w czasie trwania wojny okupacji. Dowodzi tego teraz przez ograniczenie własnych potrzeb konsumpcyjnych i przez jawnie okazywaną niechęć do znajdujących się w jego kraju licznych żołnierzy brytyjskich, których obecności nie może sobie wytłumaczyć żadnymi wojennymi względami — bo przecież wojna się skończyła. Na tle duńskiej równiny porzeźnanej obficie kanałami o licznych wiatrakach, o malowniczo porozrzucanych kępach drzew, narastają niepokojące i ważne zagadnienia.

Zaktualizowane pytania Hamleta

Był czas, że dziś tak pokojowi i gospodarni Duńczycy, byli wojowniczym, zaczepnym narodem, narodem odważnych żeglarzy i zdobywców, którzy pod nazwą Wikingów ścigali postrach w okolicznych krajach. W północnej Jutlandii znajduje się grób jednego z tych właśnie zdobywców — żyjącego w 16 stuleciu naszej ery, Hamleta. Wielki pisarz angielski przeniósł go anachronicznym skokiem w czasy nowsze. Dziś, postać romantycznego i targanego wątpliwościami królewicza, na nowo przybliżyła się odczuciu przeciętnego Duńczyka, tylko już nie jako symbol indywidualnej tragedii, ale jako upostaciowanie tych wątpliwości i niepokoju, które nie obce są każdemu mieszkańcowi Danii w związku z losem ich kraju.

W Szlezwigu, obecnie przeważa napływowy element niemiecki. Właściwa Dania jest terenem, na którym niemieccy uchodźcy są wyraźnie faworyzowani przez gości brytyjskich. Na tym tle kwestia powrotu całego Szlezwigu do Danii, stawiana jako jeden z postulatów powojennej duńskiej polityki zagranicznej, natrafia na głuche milczenie dawnych sprzymierzeńców anglosaskich. Prasa duńska wyraża coraz częściej obawy, czy nie zagraża Danii los stania się karcą, wygrywaną przez niektóre mocarstwa w ich grze o panowanie nad Europą i światem. Te też w społeczeństwie duńskim, które rozumie, że sprawa jest poważna i osiągnięta właściwie granice hamletowskiego pytania — „być, albo nie być?” — nurtuje poważna troska o przyszłość narodową i państwową kraju, której nie można opierać na przesłankach podsuwanych skwapliwie przez heraldów światowej reakcji.

Sprzedawał węgiel którego nie miał

Urządник Referatu Aproprowiacji w Łęczycy - oszustem

W najbliższych dniach przed Sądem Doroznym w Łodzi stanie były kierownik referatu Aproprowiacji i Handlu w Łęczycy — Stanisław Matczak, oskarżony o nadużycia na sumę około miliona złotych.

Matczak objął stanowisko kierownika referatu Aproprowiacji i Handlu Starostwa Łęczyckiego 4 kwietnia 1945 r. Od tego dnia w wydziale zaczęły dziać się dziwne rzeczy. Kierownictwo rozdziałem przydziałów żywnościowych spoczywało w ręku Matczaka. Maksymalna ustalona cena przydziału wynosiła 85 do 87 zł. Ale afera Matczak pobierał za przydział po 110 zł. Nie wydając pokwitowań na otrzymane sumy, sporządzał własną listę dla spółdzielni, do której wpisywał sumę globalną, według ceny ustalonej, zatrzymując resztę dla siebie.

W dalszej swojej działalności Matczak nie mógł się wyliczyć z sumy 85.206 zł. Tłumaczył się, że wydał je na uroczyste przyjęcia dla przedstawicieli władz, wpłacając pieniądze Mieczysławowi Wojciechowskiemu — kierownikowi stolówki. Jak zeznaje świadek — Wojciechowski, oskarżony w ogóle należności tej nie uregulował.

Z dalszych zeznań świadków wynika, że

Matczak nie tylko pobierał wyższe sumy za przydziały, ale i kradł część z nich. Zatrzymał 31 deputatów przeznaczonych dla pracowników Państwowych Zakładów Budowlanych, 61 — rezerwistów, mających mężów w obozach niemieckich i 32 dozorców Łęczycy, od których pobrał z góry po 110 zł.

Łecz to jeszcze nie wystarczyło Matczakowi. Na własną rękę zorganizował rzekomy przydział węgla dla gmin, szkół, spółdzielni i obywateli pow. Łęczyckiego. Strasząc głodem węglowym, twierdził, że każdy pragnący zaopatrzyć się w węgiel na zimę, winien wpłacić na jego ręce zaliczkę. Tą drogą oszustowi udało się zebrać 576.345 zł.

Czuąc, że grunt mu się pali pod stopami, wobec wykrycia nadużyć z przydziałami żywnościowymi otworzył konto czekowe dla referatu aproprowiacji w Starostwie Łęczyckim i wpłacił do KEO 360.570 zł. Z pozostałej reszty 198.705 zł. defraudant nie umie się wytłumaczyć.

Afery p. Matczaka zainteresowały władze bezpieczeństwa i w pewnej chwili oszust został zatrzymany. Sąd dorozny, przed którym stanie Matczak, wymierzy — spodziewać się należy — surową karę wydrwigroszowi.

